

szego zupełne niszczenie tychże budynków, a wartość równałaby się dzisiaj wartości gruzu. Ograniczenie się zaś zwyczajowo do przeprowadzenia bieżących drobnych remontów nie spełniałoby swego zadania. Z tego też względu Zgrom[adzenie] Sióstr z konieczności zmuszone było wykonać wiele robót ukrytych i nieujętych kosztorysem, jak np. murarskich, wod[no]-kan[alizacyjnych], regulacji terenu, zasypywania stawu itd.

W wyniku globalnego podsumowania należałoby przyjąć, że Zgromadzenie Sióstr dokonało nakładów budowlanych (nie wliczając w to drobnych remontów), które rzeczoznawca określa na 75% wartości samych budynków, bez wartości terenu [...].

Nasze pretensje jak z w/w opisu wynika przerastają 3 krotnie pretensje władz państwowych [...].

Izabela MAZANOWSKA

Dissolution of religious houses for women in the Chełmno diocese in the 1950's and 60's

Summary

The article discusses the dissolution of the four largest female congregations in the Chełmno diocese: Sisters Shepherdesses of Divine Providence, Daughters of Charity of Saint Vincent de Paul, Sisters of Saint Francis of Penance and Christian Charity, and Sisters of Saint Elizabeth. The closure of religious houses was usually the result of a confiscation of estate by the State Treasury, or of the closure of the monastic medical, custodial-care, or educational facilities, which was also followed by the seizure of property. The most effective manifestation of the policy against the Church was the gradual deprivation of material assets: the confiscation of property, arable land, or buildings along with furnishings and equipment, which rendered further activity of an ecclesiastical institute impossible.